

GÁRAI ANDRÁS NYÍREGYHÁZI PRESBITER

HÁZI DOLGOZATA AZ ÚJSZÖVETSÉGBŐL

PRESBITERKÉPZÉS Révfülöp, 2011. április 9.

**A SZINOPTIKUS EVANGÉLIUMOK ÉS JÁNOS EVANGÉLIUMÁNAK
ÖSSZEHASONLÍTÁSA – avagy MIBEN KÜLÖNBÖZIK JÁNOS EVANGÉLIUMA
A SZINOPTIKUS EVANGÉLIUMOKTÓL? – s egyben
LEGKEDVESEBB KÖNYVEM AZ ÚJSZÖVETSÉGBEN: A FŐEVANGÉLIUM**

* * * * *

Cím	T a r t a l o m j e g y z é k :	Oldal
A. CÍMLAP:	Tartalomjegyzék – Vázlat – Aranyevangélium	1.
B. ELŐHANG:	Reformátorunk egyetlen költeménye a Szentírásról	2.
C. BEVEZETŐ:	Három az egyben – A témaválasztás indoklása – Személyes megjegyzések	3.
D. DOLGOZAT:	Azonosságok - különbözősége a szinoptikusokban s a főevangéliumban	4.

V Á Z L A T :

Egy tucat kérdés s rövid válasz a hármas címben megfogalmazott témával kapcsolatban:

1 *	Hány évig tartott Jézus nyilvános földi szolgálata?	4.
2 *	Szentanúi voltak-e az evangéliumok szerzői Jézus halálának?	4.
3 *	Mikor volt az utolsó vacsora és Jézus halálának a napja?	5.
4 *	Miért az első a negyedik evangélium?	6.
5 *	Mi a négy evangélium fő tárgya, kiknek íródtak és mikor keletkeztek?	6.
6 *	Jézus életét melyik evangélium tartalmazza helyes időrendi sorrendben?	6.
7 *	Mi a négy evangélium speciális üzenete, mik az eltérő súlypontjaik?	7.
8 *	Milyen Jézus kép rajzolódik ki a szinoptikus- és milyen a 4. evangéliumban?	8.
9 *	A tökéletességet jelző 7-es szám miként jelenik meg János evangéliumában?	8.
10 *	Mely János evangéliumának hét legfontosabb kulcsverse, témája, üzenete?	9.
11 *	Miről tudósít, és miről nem szól a negyedik evangélium?	9.
12 *	Mi a leggyakrabban előforduló szó János evangéliumában s mi ennek a jelentősége?	10.
E. ZÁRSZÓ:	A dióhéj evangélium szerepe e dolgozat írójának az életében – Önvallomás	10.
F. FÜGGELÉK:	A házi könyvtáram szakkönyvei közül most áttekintett művek jegyzéke	11.
G. MELLÉKLET:	Szinopszis – Evangéliumi összhang – A 4 Evangélium szerkezete	12-13.

A r a n y e v a n g é l i u m : (Jn 3,16)

***Mert úgy szerette Isten a világot, hogy megszületett Fiát adta,
hogy aki hisz őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.***

B. ELŐHANG:

Reformátorunk egyetlen költeménye a Szentírásról

Luther Márton

DAL A BIBLIÁRÓL

Hol nincs a polcon Biblia,
üres, kietlen ott a ház;
könnyen bejut Sátán oda,
s az Úr Jézus ott nem tanyáz.

Azért hát ember, bárki légy,
egy-két filléred kerül:
egy Bibliát sietve végy
az ördög ellen fegyverül.

Nyisd azt föl minden reggelen,
csüggj hittet mindenik szaván,
merülj belé figyelmesen,
olvasd, kutasd nap-éjszakán.

E könyv erőt ad és vigaszt,
s ne bánd, ha int, ha néha bánt,
pajzs gyanánt használjad azt
örömben, búban egyaránt.

Szeresd e könyvet, s úgy tekintsd
mint földi élted támaszát,
amely ha sírodig kísért,
számodra nyit új, jobb hazát.

Fordította: Vargha Gyuláné **Forrás:** *Dömölki Hírek* 2008/1. **Ajánlja:** G. A. **Mottó:** *Naponta fordítsd időd 1 %-át a Biblia olvasására!* (lásd erről az akkori Biblia évében megjelent írást: <http://www.lutheran.hu/z/ujzagok/evelet/archivum/2003/12/112> s a [Heti útravalókat](#) is)

Felhívás! Ismereteim szerint ez az egyetlen verse (nem éneke) reformátorunknak. Tisztelettel kérem a kedves Olvasót, ha tudomása van még más költeményéről, értesítsen ezen az e-mail

levélcímen: garainyh@t-online.hu s feltöltöm a személyes honlapomra, e rovatba:

<http://www.garainyh.hu/wordtar2/wordtar2.php?d=Luther+Marton+irasai%2FReformatori+iratok> S **Luther Márton Házi kincstára** itt van: <http://www.erted.net/luther/hazikincstar.htm>

C. BEVEZETŐ:

Három az egyben – A témaválasztás indoklása – Személyes megjegyzések

Nagyon megörültem már az első levélben megadott témának és ezért a második témajegyzékből hozzáválogattam még kettőt, mert úgy érzem, így együtt alkalmasak arra, hogy röviden összefoglaljam, miért is szeretem (reformátorunkkal együtt) a főevangéliumot, s mik az eltérések és azonosságok Jézus egy, de négy szerző által megfogalmazott örömuzenetében; amely számomra is, az örök élet beszédét jelenti! Érdeklődésem az ún. szinoptikus kérdés iránt, nem új keletű. Már 2003-ban feltöltöttem személyes honlapomra egy beszennelt összeállítást, ezt:

http://www.garainyh.hu/evangeliumi_osszhang/

Amit most frissítettem, kiegészítettem a dolgozat Mellékleteként csatolt Evangéliumi összhangban; a Függelékben megjelölt szakkönyveim alapján. A Biblia évében pedig, 366 napra elosztva adtam közre, időrendi sorrendben a négy evangélium párhuzamos szövegét, az ÖRÖMÜZENET című blogomon, melyet az ÚTMUTATÓ NAPI IGÉK A BIBLIÁBÓL és a „NE FÉLJ!” BÁTORÍTÓ BLOGNAPLÓ című blogjaimmal együtt, immár ötödik éve, naponta frissítek; az Úr Jézus missziói parancsának engedelmeskedve. *„Menjete el szerte az egész világba, hirdessétek az evangéliumot minden teremtménynek.”* (Mk 16,15) Úgy vallom, hogy minden christianus; egyben misszionárius is! A reklámmentes, ingyenes, világi szolgáltatónál lévő blogom archívumában ma is megvan ez az egész éves sorozat, melynek kezdő oldala ez:

http://oromuzenet.blog.hu/2008/01/01/001_az_evangeliumok_bevezetese_prologus#more280560 Isten örömhírét, a mai technika alkalmazásával is tovább kell adnunk az embereknek, hiszen a fiatalok leginkább ily módon érhetőek el. Arra az ellenérvre, hogy az internet egy bűnös eszköz, melynek nagy része gonosz tartalmú, ezt tudom válaszolni: Nem a konyhakés a bűnös, hanem az ember, aki nem kenyérszelésre, hanem emberölésre használja fel! Jézus is ezért könyörög így értünk: *„Nem azt kérem, hogy vedd ki őket a világból, hanem hogy őrizd meg őket a gonosztól.”* (Jn 17,15) Reformátorunk, pedig, ha ma élne, bizonyára igénybe venné írásai széleskörű megismertetésére az internetet; lenne honlapja és blogot írna... Nekünk is minden eszközt meg kell ragadnunk, hogy Isten örömhíre minél több emberhez eljuthasson. Ezért olvasható öt éve, személyes honlapom: www.garainyh.hu fejlécében, arany sávban, égszínkék betűkkel a dióhéj evangélium, mely konfirmációm (1963) óta a kedvenc igém, életem vezérigéje (Ézs 43,10) mellett, amely az eredeti Károli Bibliában, még így volt olvasható: <http://web.t-online.hu/garainyh/cimlap/visol.htm> Többi honlapom is a misszió szolgálatában áll, például: <http://www.garainyh.info/> Az EKE hároméves Bibliaiskola elvégzése után kaptam e szolgálatot Uramtól, amit a szobámban ülve rokkantnyugdíjasként is el tudok végezni...

D. DOLGOZAT:

Azonosságok - különbségek a szinoptikusokban s a főevangéliumban

Egy tucat kérdés s rövid válasz a hármas címben megfogalmazott témával kapcsolatban:

* * * * *

1 * Hány évig tartott Jézus nyilvános földi szolgálata?

A szinoptikusok írásaiból arra következtethetünk, hogy csupán másfél év alatt zajlott le minden esemény. Ám a valóságot jobban megközelíti a negyedik evangélium, melynek írója jól ismerhette ezeket, s olyan információkat közöl velünk, amiket csak tőle tudhatunk. Így az öt páska ünnep említéséből arra gondolhatunk, hogy a három évet is meghaladja; s mintegy négy esztendő Urunk nyilvános szolgálatának ideje, melynek közepén áll keresztelő János bebörtönzése. A szinoptikusok ezt az időt elhagyják, ezért az ő tudósításaikat a János evangéliuma időbeli keretébe kell elhelyezni! Az áttekintett szakirodalomból kiindulva, az általam leginkább valószínűsíthető öt páska időpontját feltüntettem a Melléklet anyagában, az érintett igehelyekkel együtt! (Mindez természetesen vitatható, de mert egyikünk sem volt szemtanú, csak János, ezért én elfogadom az ő információit.) A naptár szerepet játszik majd a következő kérdéseknél is.

2 * Szemtanúi voltak-e az evangéliumok szerzői Jézus halálának?

Előbb Jézus földi életének kezdő és záró dátumáról kell szólnom, de nem az ismert és általánosan elfogadott nézetet vallom: I. e. 7-ben született Betlehemben, s i. u. 32. tavaszán szenvedett kereszthalált Jeruzsálemben. I. e. 7-ben a Jupiter és a Saturnus bolygó öt ízben találkozott a „hal” jegyében. Ez az együttállás csak 794 évenként következik be. I. u. 6-ban Archelaos, a nagy Heródes fia, letétetik a hatalomból. Ezért az óvatos József, első ízben viszi magával az akkor 12 éves fiát, a páska zarándokútra, Jeruzsálembe. Majd hosszú várakozási idő után, 35 éves korában, Keresztelő János által megkeresztelkedett, i. u. 28. februárjában, a Jordánban. A 40 napos böjt után, felmegy az 1. felnőttkori páska ünnepre, áprilisban. Innen Galileába, Kánába, majd Kapernaumba megy, s aztán visszatér a Jordánhoz kis tanítványi csapatával. 29-ben ismét felmegy Jeruzsálembe, a 2. páskára. Ekkor történt a templomtisztítás is. Tíz csendes hónapot tölt teljes visszavonultságban, 30. őszéig Nem tudjuk, hol ünnepelte ez évben a 3. Páskát, ismeretlen számunkra (Jn 4,53-5,1 között). Keresztelő János elfogatása a 30. év Lombsátor ünnepe előtt történhetett. Ezt követően Jézus félreteszi a Tórát, s szellemtörténeti fordulat következik be az életében (Jn 5,1 után). Ám 31-ben, a 4. Páskát Galileában fogyasztja

el tanítványaival (Jn 6,4), s nem megy fel a fővárosba. Így jutunk el, igen vázlatosan ismertette az eseményeket, a kérdés lényegéhez, az utolsó páska és Jézus halála idejéhez. Ennek csak egyetlen tanítvány volt a szemtanúja (lásd Jn 19,25-27)! A többiek, elfogatásakor elfutottak (lásd Mk 14,50). Önmagát név szerint nem említi a szeretett tanítvány (lásd Jn 21,20). Csak a szemtanú, aki látta őt meghalni; írhatta meg hitelesen az eseményeket (lásd Jn 21,24). Sok apró részletre, időpontra és helyre emlékszik, még késő öregkorában is az apostol. Ezért is ez a lelki, a fő evangélium!

3 * Mikor volt az utolsó vacsora és Jézus halálának a napja?

Folytatva az időutazást a kétezer éves múltba, az 5. egyben halálos Páska felé, 32-ben, Niszán hónap 13. 14. és 15. napjánál kell megállnunk. Mivel az a szombat (15-e), egyben nagy nap volt (lásd Jn 19,31); abban az évben a páska előkészületi napja egybeesett a szombat előkészületi napjával (lásd Mk 15,42 és Jn 19,14); ezért előző napon, pénteken, a páska előkészületi napján (14-én), Nagypénteken feszítették meg Jézust a Golgotán. Az igazi Paskabarány, éppen abban az órában halt meg, amikor a templomban leölték a paskabarányt! S János a római időbeosztást használta, ahol az órák éjfélkor és délben kezdődnek. Míg a szinoptikusok a héber időbeosztást vették alapul, ahol napfelkeltekor, tehát reggel 6 órakor kezdődik a nap. Mai időszámítás szerint, Jézust délelőtt 9-kor feszítették meg, a sötétség délben kezdődött és Urunk délután 3 órakor halt meg. A jeruzsálemi templomban megzendültek a harsonák, elkezdett az esti imádság órája. Ám párhuzamos ünneplés zajlik, mert a Golgotán Isten celebrálja az ünnepet! Jézus a gyermekek esti imádságát mondja: „Atyám, kezedbe ajánlom lelkemet! – S e szavak után visszaadja lelkét Atyjának. Amikor a szombat elkezdődött, megkezdődhetett a páska evése, mert az igazi paskabarány már a sírban nyugodott! Mindebből adódik, hogy Jézus páska vacsorája egy nappal ez előtt, tehát nem a páskaünnep előestéjén volt, amint ezt a szinoptikusok írják. Jézus utolsó vacsorája, egyben az első úrvacsora is volt. De nem volt igazi páska vacsora, mert azt csak a templomban leölt páska bárányokból lehet készíteni. De ők 24 órával ezelőtt tartották meg, úgy, mint azok zsidók, az egész országban, akik nem tudtak Jeruzsálembe zarándokolni. Helyette a sült bakot, bárány módjára készítették el, és lehetett hozzá keserű füveket és kovásztalan kenyeret enni. Tehát Niszán hónap 13-án, napnyugta után, 18 órakor, páska vacsora volt, paskabarány nélkül! Kétezer éve ezek az áldozatbemutatók végleg megszűntek, *„mert a mi húsvéti bárányunk, a Krisztus, már megáldoztatott.”* (1Kor 5,7) S a keresztyének két, egyformán fontos főünnepé pedig azóta Nagypéntek és Húsvét; mert ekkor Jézus meghalt a mi bűneinkért és Vasárnap, feltámadott megigazulásunkért!

4 * Miért az első a negyedik evangélium?

Azért, mert tartalma szerint a legfontosabb üzenetet, Isten legjobb hírét, örök örömhírét adja tudtul a világnak az arany-evangéliumban (lásd Jn 3,16)! Időrendben az utolsó, legkésőbb íródott, de tartalmilag a szinoptikusok felett áll. Reformátorunk ismert szavainál nem tudom ezt tömörebben s hitelesebben megfogalmazni: „Mivel János evangéliuma Krisztusnak kevés cselekedetét, ám annál több prédikációját megírja, a három evangélista ellenben sok szót veszteget a cselekedetekre és keveset a beszédekre, János evangéliuma az egy, gyengéden szóló, igaz Főevangélium, amelyet a másik három előtt sok arasszal előbbre és magasabbra kell tartanunk. Amint szent Pál és Péter levelei is jóval előbbre valók Máté, Márk és Lukács evangéliumánál.” – Az evangélium János írása szerint; a leggyakrabban kiadott bibliai könyv!

5 * Mi a négy evangélium fő tárgya, kiknek íródtak és mikor keletkeztek?

E a kérdés is három az egyben, de közös bennük, hogy egyetlen evangélium létezik, amit négy szerző írt meg Isten Szentlelke vezetésével. Ezért a fő „tárgy” egy személy, maga az Úr Jézus Krisztus, a világ üdvözítője; benne testesült meg Isten örömhíre, és általa adja az emberiségnek a legjobb jót, a vele való örök szeretetközösséget! A dióhéj-evangélium (Jn 3,16) ennek a két oldalát ábrázolja ki; Isten részéről: *„Mert úgy szerette Isten a világot, hogy egy-szülött Fiát adta,”* s az ember részéről: *„hogy aki hisz őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.”* Ezt hirdeti a négy szerző a maga sajátos eszközeivel, Istentől kapott talentumával, s az Újszövetségben elfoglalt sorrendjük, megítélésem szerint; egyben a keletkezés időrendjét is jelzik, noha erről több tudós másként vélekedik és több közös ősforrás elméletet, stb. tétel-
nek fel. De ez számomra „nem üdvösség kérdése”, az üzenet a fontos kétezer év távlatából a számunkra, mind a négy könyvből. Ezért rövid válaszok következnek, szinte címszavakban: A tanítvány Máté, evangéliumát a zsidóknak írja, és hirdeti, hogy Jézus: a megígért Messiás. Márk nem volt az Úr tanítványa, evangéliumát Péter bizonyágtétele alapján, a római keresz-
tyéneknek címezi, s üzeni: Jézus az Isten Szolgája. Lukács, az orvos, utána járt az esemé-
nyeknek, s a pogánykeresztyéneknek írta: Jézus az Ember Fia. S János, a szemtanú tanítvány és apostol, a kisázsiai keresztyén gyülekezeteknek tesz bizonyágot: Jézus az Isten Fia! De mindezek, MA nekünk IS szólnak! Legyen naponkénti lelki kenyérré számunkra Isten Igéje!

6 * Jézus életét melyik evangélium tartalmazza helyes időrendi sorrendben?

Az eddig elmondottak alapján, egyértelmű a válasz: János evangélista helyezi a valós törté-
nelmi, idői keretbe az eseményeket, a páskák következetes említésével. A szinoptikusok te-

matikusan rendezik el anyagukat, s nem törekszenek időbeli hitelességre. János nemcsak evangéliumi, de mennyei távlatot is ad írásának, a kezdettől kezdi a testté lett Ige történetét; lelki evangéliuma felszárnyal a mennybe, miként a sas, az ő szimbóluma. A Melléklet igegyűjtéménye is elsősorban az ő tudósítása alapján került időrendbe állításra, s Aland szinopszisa figyelembe vételével. Ebből az evangéliumi összhangból az is kitűnik, mely események, közősek, párhuzamosan követhetők, s melyek az egyedi, sajátos anyagai az egyes evangéliumoknak. Csodálatos felfedezéseket tehetünk, ha így együtt nézve; „szinoptikusan” olvassuk!

7 * Mi a négy evangélium speciális üzenete, mik az eltérő súlypontjaik?

Természetesen, a közös üzenet mellett egyedi, sajátos vonásokkal is bír mindegyik újszövetségi irat. Hiszen ha egy azonos eseményt négyen látunk, mégis eltérően számolunk be róla mi is, ezért nem kell csodálkoznunk, vagy esetleg megbotrátkoznunk, a látszólagos ellentmondásokon, különbözőségeken! Azért van éppen négy evangélium a kánonban, hogy megfeleljen a világ négy égtájának, mivel a 4-es szám a világmindenség száma. Ezékiel próféta (Ez 1,10) és János apostol (Jel 4,7) a négy /arcú/ élőlény arcát így látta: ember, oroszlán, bika és sas arca volt /mindegyiknek/. Máté a próféciaák beteljesedését hirdeti a Messiásban, akinek öt nagy beszédét közli, köztük az ismert Hegyi beszédet. Jellegzetessége a mennyek országa kifejezés használata, míg a többiek Isten országáról, királyi uralmáról szólnak. Speciális tanítása: a farizeusok, írástudók elleni feddőbeszéd s a végső időkkel kapcsolatos próféciaák. Márk ezzel szemben nem idéz az Ószövetségből, mellőzi a születéstörténetet is, tulajdonképpen egy nagy bevezetéssel ellátott passió; szenvedéstörténet az ő tudósítása a Messiás titkáról és szolgálatáról. A cselekvő Jézust ábrázolja, csodáit, gyógyítás történeteit állítva a középpontba. Lukács a világ Megváltóját nyilatkoztatja ki, ő Pál munkatársa is, s az egész emberiséghez szól, s a keresztyénség történelmi tényeit sorakoztatja fel. Jellemző szereplői az angyalok és az asszonyok. Sok hasonlatot közöl és pld. a nagy úti beszámolóban hozza saját anyagait Jézus életének eseményeiből. János az igazán lelki evangéliumában nem Jézus tetteit, hanem szavait közli elsősorban, így 90 %-ban saját anyaga van, amely magának Krisztusnak a szívét tárja fel. A szeretet apostola is János. Döntően csak a passió közös és a csodák közül az ötezer megvendéglése, amely mind a négy evangéliumban megtalálható. Egyszerű a szókincse (700 szóval) és mégis felséges kijelentéseket tud ezzel közölni; Isten dicsőségét hirdeti a testté lett Igében. Dióhéjba rejtett örömhíre a világ legtöbb nyelvére lefordított bibliai igevers (Jn 3,16), talán minden keresztyén tudja idézni emlékezetből is! Egyetlen örömhír létezik; amelyet mi Máté, Márk, Lukács és János írása szerint való, szent evangéliumnak nevezünk!

8 * Milyen Jézus kép rajzolódik ki a szinoptikus- és milyen a 4. evangéliumban?

Jézus külsőre a koránál idősebb ember benyomását kelthette, hiszen a zsidók szerint (Jn 8,57) még nem látszott ötven évesnek (39. éves lehetett halálakor, az ismertetett jánosi időmegjelölés alapján). De számunkra sokkal fontosabb az a lelki fénykép; istenarc, amely kiábrázolódik róla az evangéliumokból! Jánosnál, Jézus élete: kijelentés történet, s ebben tekintélyes helyet foglalnak el a csodák. Ám a csodák csodája mégis az, hogy Jézusban, maga Isten lett látható és jelenlevő e világban, és minden más, ami általa történt, nem más, mint erre a csodára utaló jel! János evangéliumának csodái így messiási jelek, melyek Isten dicsőségét hirdetik a Fiú által. Ám Jézus beszédeinek jellege formai s tartalmi szempontból is különbözik a szinoptikus evangéliumokban közölt beszédektől, ezért más Jézus arc ábrázolódik ki belőlük. Csak néhány különbséget említek a terjedelmi korlátok miatt! Az első három iratban a tettek beszélnek elsősorban, ám a teljes Szentírás tanúsítja, Isten nem néma bálvány, hanem velünk, emberekkel beszélő ÚR! Ám, amíg a szinoptikusoknál Jézus beszédének tárgya rendkívül széles körű, addig János „egy ügyű”, mert csak Jézus személye és az Atyához való kapcsolata alkotja az evangélium valamennyi beszédének tartalmát és témáját! De éppen ez teszi különösen értékessé számunkra Jézus igazi képét. Az igazi hit, nem csodahit, hanem a Jézus személyébe vetett hit; szava iránti feltétlen bizalom! S a szeretet; az Isten megváltó tettének az alapmotívuma, Krisztus a szeretet modellje, s nekünk, az ő szeretetéről szóló jellé kell válnunk e világban; csak így lehetünk Urunk lelki képének hiteles hordozói és tükrözői (lásd Jn 13,35)!

9 * A tökéletességet jelző 7-es szám miként jelenik meg János evangéliumában?

A Szentlélek teszi teljessé és tökéletessé ebben az evangéliumban az Atya kijelentéseit a Fiú személyében. Ezt háromszor hét igehely pusztá felsorolásával kívánom érzékeltetni. Hét jel, csoda szerepel csak Jánosnál, s a nyolcadik közös mind a négy evangéliumban, ez az ötezer megvendégelése, a nagy kenyércsoda: (Jn 6,1-11). Tehát: 1. a víz borrrá változtatása Kánában (Jn 2,1-11). 2. a kapernaumi királyi tisztviselő fiának meggyógyítása (Jn 4,46-54). 3. a mozgásképtelen ember meggyógyítása a Betesda tavánál, Jeruzsálemben (Jn 5,1-18). 4. vízen járás a Galileai tengeren (Jn 6,16-21). 5. egy vak meggyógyítása Jeruzsálemben (Jn 9,1-7). 6. a halott Lázár feltámasztása Betániában (Jn 11,1-45). És 7. a csodálatos halfogás (Jn 21,1-13). Továbbá hét esetben jelenti ki magát Jézus, mint Isten; Én vagyok! De ki is ő? 1. az élet kenyere (Jn 6,35.41.51). 2. a világ világossága (Jn 8,12; 9,5). 3. az ajtó (Jn 10,7.9). 4. a jó pásztor (Jn 10,11.14). 5. a feltámadás és az élet (Jn 11,25). 6. az út, igazság, élet (Jn 14,6). 7. A szőlőtő (Jn 15,1.5). Miként Isten már Mózesnek így mutatkozott be (lásd 2Móz 3,14), úgy

Jézus is, mivel ő: Isten, minden tárgymegjelölés nélkül is, ezt teszi további hét ízben: Én vagyok (Jn 4,26; 6,20; 8,24; 8,28; 13,19; 18,5; 18,8)! Felfedeztem a Szentírásban, hogy az Atya és a Fiú összesen 366-szor tesz ilyen kijelentést, s ezért ezekhez hozzáválogattam ugyanennyi Ne félj! bátorító igét is s immár évek óta közreadom ezeket naponként az Örömműzenet című blogomon, minden; Isten, bátorító s önkijelentő szavára vágyódó léleknek. Az ő igéje lélek és élet! De lehetne még folytatni ezt a hetes sorozatot, pld. $3 \times 7 = 21$ alkalommal szerepel a kenyér, a teljesség és tökéletesség evangéliumában. Mindez Isten imáadására indítson minket!

10 * Mely János evangéliumának hét legfontosabb kulcsverse, témája, üzenete?

Egy másik megközelítésben is vizsgálhatjuk ezt a témát, szintén a teljesség igénye nélkül! El lehetne mondani hét kulcs-szóval is az evangélium lényegét, annyira egyszerű az, hogy még egy gyermek is megértheti! Ez természetesen csak szubjektív válogatás lehet, mert kibányászhatatlanul gazdag Isten kincsestára és kikutathatatlan az ő bölcsessége, de szent igéjében kijelenti magát számunkra, hogy Fiában megismerhessük őt, szerető mennyei Atyánkat! (Szándékosan nem említem itt a legfontosabb: hinni, hit igét, mert ezt az utolsó pontban külön tárgyalom.) Tehát, (szerintem) ez a fő evangélium 7-es top listája, az igehelyek sorrendjében! 1. élet (Jn 1,4). 2. tanúság- v. bizonyágtétel (Jn 1,7). 3. világosság (Jn 1,9). 4. jel, jelek (Jn 2,11). 5. szeretet (Jn 13,1). 6. Atya, Atyám (Jn 17,1). 7. világ (Jn 17,5). Ezekből a szavakból akár az aranyevangélium is összerakható (talán nem véletlenül)!

11 * Miről tudósít, és miről nem szól a negyedik evangélium?

E kérdés megválaszolásánál is csupán címszavakra korlátozódhat a lehetőség. A legismertebb kimaradt témák (talán azért, mert ismerhette a szinoptikusokat s nem akarta ismételni a bennük lévő információkat): János nem említi a szentségek szereztetését, nem utal Jézus gyermek- és ifjúkorára, megkísértésére, ördögüzéseire, példázataira, mennybemenetelére, megdicsőülésére, stb. Viszont a többitől eltérően, saját anyagában szól Jézus, kereszttelő János fellépése előtti szolgálatairól, bővebben tanít a Szentlélek munkájáról, Jézus jeleit részletesen taglalja, s a belé vetett hitet és hitetlenséget hüen ábrázolja. Evangéliumának alapja az Ige testet öltése. Kiemeli Jézus jeruzsálemi szolgálatát, magánbeszélgetéseit, s közli főpapi imáját, stb. Az író fő célja végül is ez volt evangéliumával: *„Ezek pedig azért íratlak meg, hogy higgyétek: Jézus a Krisztus, az Isten Fia, és e hitben életetek legyen az ő nevében.”* (Jn 20,31) *„De van sok egyéb is, amit Jézus tett, és ha azt mind megírnák egytől egyig, úgy vélem: maga a világ sem tudná befogadni a megírt könyveket.”* (Jn 21,25) A Biblia; legyen nevében is Szent!

12 * Mi a leggyakrabban előforduló szó János evangéliumában s mi ennek a jelentősége?

Az előző idézetben már benne volt a válasz: a hisz, hinni ige szerepel a leggyakrabban a szeretet apostolának evangéliumában; mintegy száz esetben! Viszont a hit főnév egyszer sem! S Jézus fő célja, küldetése az, hogy Tamáshoz hasonlóan, sokan hitre jussanak az ő visszajöveteléig, s megvallják neki: te vagy az „*ÉN Uram, és én Istenem!*” S ő megígéri minden embernek: „*boldogok, akik nem látnak és hisznek.*” (Jn 20,28.29) S ha nem is tudjuk őt agapé szeretettel szeretni, csupán a filia szeretet telik tőlünk, ő mégis ezt kéri, s nem csak Pétertől: „*Te kövess engem!*” – Imitatio Christi!/Krisztus követése! – ez a christianusok/keresztyének mindenkori missziója/küldetése! S ha ezt teszem; életté válik bennem Jézus aranyevangéliuma! – HITBŐL ÉLÜNK! Ezt hirdeti már a címében is a *Pröhle Károly* 100. születésnapjára a család által összeállított emlékkönyv. Ebben a szerző reformációval kapcsolatos írásait gyűjtötték egybe. Befejezés helyett; ebből idézek néhány, témánkkal összefüggő, aktuális gondolatot. „Luther akkor és azzal lett reformátorrá, hogy felismerte: az egész Szentírásnak lényege az az evangélium, amely Istennek Jézus Krisztusban megmutatott szeretetéről szól. Ezért, húsz évvel a Kilencvenöt Tétel kiszögezése után, (...) ezt írja a Schmalkaldeni Cikkben: »Jézus Krisztus, Istenünk és Urunk meghalt bűneinkért és feltámadt megigazulásunkért (Róm 4,25). Egyedül Ő az Istennek ama Báránya, aki hordozza a világ bűnét (Jn 1,29)«”. Így érkezünk vissza reformátorunkkal a Főevangéliumhoz; az ő, és azóta is sokak legkedvesebb könyvéhez!

E. ZÁRSZÓ:

A dióhéj evangélium szerepe e dolgozat írójának az életében – Önvallomás

Örülök, hogy elmondhatom személyes vallomásként is a Szent Biblia kulcsversét; mit jelent ez nekem? „Mert úgy szerette az ÚR Isten Garai Andrást, hogy egyszülött Fiát, az ÚR Jézus Krisztust adta érette, helyette és miatta a keresztre, hogy ha hisz őbenne Garai András, nem vész el a Szentháromság egy igaz, örök Isten számára, hanem már most örökkévaló élete van; egyedül Krisztusért, ingyen, kegyelemből, hit által, e szentírási ígék alapján!” – S végül idézem az **EvangélikusOK vallomásai** között megjelent „öninterjú” néhány utolsó mondatát: „– *S még mit vársz a jövőtől? – Az Úr Jézust várom, akit nagyon szeretek. Ő mindaddig új és új ajtót nyitott életem során, és bennem él. Hiszem, hogy ő az én Uram és Megváltóm, aki, ha itt elfogy az utam, ajtót nyit Atyja országában, (...). Addig pedig nem szűnök meg ezt – életem vezérigéje szavaival – imádságban megköszönni: »Uram! Nem félek, mert Te velem vagy. Nem csüggedek, mert Te vagy Istenem. Megerősítesz, meg is segítesz, sőt győzelmes jobboldal: az Úr Jézus Krisztussal támogatsz. Úgy legyen!«” **Erős várunk az Úristen! Jövel Jézus!***

F. FÜGGELEK:

A házi könyvtáram szakkönyvei közül most áttekintett (jelentősebb) művek jegyzéke

- * Jubileumi Kommentár – A Szentírás magyarázata III. kötet – Kálvin Kiadó, 1998.
 - * Nikovic, Aleksandar: Evangéliumok szinopszisa – Agapé, 2003.
 - * Pröhle Károly: Hitből élünk – Magánkiadás, 2011.
 - * Gyökössi Endre: János evangéliuma – Örökségünk Kiadó, 1999.
 - * Luther Márton: Előszók a Szentírás könyveihez – Magyarországi Luther Szövetség, 1995.
 - * Blum, Edwin: János evangéliuma – A Biblia ismerete Kommentársorozat VI. – KIA, 1997.
 - * Imre Ernő: Bibliaiskola mindenkinek – Református Zsinati Iroda, 1990.
 - * Karner Károly: A testté lett Ige – Magyar Luther-Társaság, 1950.
 - * MacDonald, William: Újszövetségi kommentár I. – Evangéliumi Kiadó, 1999.
 - * Aebi, Ernst: Rövid bevezetés a Bibliába – Primo Kiadó.
 - * Rózse István: Jézus Krisztus tegnap, ma és mindörökké ugyanaz – Ev. Sajtóosztály, 1990.
 - * Darby, J. N.: A Biblia könyveinek áttekintése II. Újszövetség – GBV, 2005.
 - * Biblia, Újszövetségi Szentírás – Szent István Társulat, 1996.
 - * Magyarázatos Károli Biblia – Veritas Kiadó, Budapest, 2001.
 - * Szinopszis, új protestáns fordítás – Kálvin Kiadó, 1994.
 - * Biblia magyarázó jegyzetekkel – Kálvin Kiadó, 1996. **Olvasd:** <http://www.parokia.hu/bible/>
 - * Újszövetség – Fordította: Károli Gáspár, Nemzetközi Biblia Társaság, Gödöllő, 2003.
 - * Tenney, Merrill C.: Újszövetségi bevezető – KIA, 2001.
 - * Scofield D. D., C. I.: Magyarázó jegyzetek a Bibliához – Evangéliumi Kiadó, 1993.
 - * Lázár Attila: Jézus története és személye – Jegyzet, EKE Bibliaiskola.
 - * Kézikönyv a Bibliához – Scholar Kiadó, 2001.
 - * Márkus Mihály: Jézus – Ref. Zsinati Iroda Sajtóosztálya, 1979.
 - * Jensen, Irving: Jézus élete – Evangéliumi Kiadó, 2005.
 - * BibliaTéka CD-ROM – Arcanum Adatbázis.
 - * Boldog, aki olvassa! – A Biblia könyvei, Ökumenikus kiadvány, 2008-2009.
 - * Bibliai Történelmi Atlasz – Omega Kiadó, Debrecen, 1991.
 - * Kis Bibliai Atlasz – Kairosz - Piemme, 1991.
 - * Bibliai nevek és fogalmak – Evangéliumi Kiadó.
 - * Az élet könyve – Élet Kiadó Budapest, 1991.
 - * „Vak voltam, most látok...” Evangélikusok vallomásai, Élő Víz füzetek 4. Budapest, 2009.
- (Megjegyzés: E 30 tételes lista sorrendje nem tükröz semmiféle fontossági rangsort! – G. A.)**

G. MELLÉKLET:

Szinopszis – Evangéliumi összhang – A 4 Evangélium szerkezete

Időrendi áttekintés a párhuzamos igehelyek és 10 forrásmű együttes figyelembevételével;

(5 bibliai szöveg tagolás és 5 Bibliáról szóló könyv tartalmi vázlata alapján)

55 tételben, 20 részben, 7 időmegjelöléssel; s az evangéliumok saját egységei aláhúzással tagolva

366 napra felosztva elolvashatók az igék e blog 2008. évi archívumából: <http://oromuzenet.blog.hu/2008/w0>

M e g n e v e z é s (Tartalmi egység száma)	MÁTÉ (13)	MÁRK (8)	LUKÁCS (11)	JÁNOS (6)
BEVEZETÉS	1,1-1,1	1,1-1,1	<u>1,1-1,4</u>	1,1-1,14 1,15-1,18
ELŐTÖRTÉNET	1,2-1,17		1,5-1,80	
	<u>-7 Jézus születése, Lk 2,7</u> <u>+6 Ifjúkori Páska, Lk 2,41</u>			
	<u>1,18-2,23</u>		<u>2,1-2,52</u>	
	<u>+28 az 1. Páska, Jn 1,29</u>			
JÉZUS ÚTJÁNAK ELŐKÉSZÍTÉSE	<u>3,1-4,11</u>	<u>1,2-1,13</u>	<u>3,1-4,13</u>	<u>1,19-1,34</u>
JÉZUS NYILVÁNOS MŰKÖDÉSÉNEK KEZDETE				1,35-1,51 <u>2,1-2,11</u>
	<u>+29 a 2. Páska, Jn 2,13</u>			2,12-3,21 <u>3,22-3,36</u>
JÉZUS GALILEÁBAN	4,12-4,17 4,18-4,23	1,14-1,15 1,16-1,45 2,1-3,6 3,7-3,12 3,13-3,19	4,14-4,3 4,31-5,16 5,17-6,11 6,12-6,16	4,1-4,46a
A HEGYI BESZÉD	4,24-4,25 <u>5,1-7,29</u>			
A MEZŐN MONDOTT BESZÉD			<u>6,17-6,19</u> <u>6,20-6,49</u>	
JÉZUS TOVÁBBI MŰKÖDÉSE GALILEÁBAN	<u>8,1-9,34</u> <u>9,35-11,1</u> <u>11,2-12,50</u> <u>13,1-13,52</u> 13,53-13,58	<u>3,20-3,35</u> <u>4,1-4,34</u> 4,35-5,43 6,1-6,6	7,1-7,17 7,18-8,3 8,4-8,21 8,22-8,56	4,46b-4,54
	<u>+30 a 3. Páska, említetlen!</u>			<u>5,1-5,47</u>
	14,1-14,12	6,7-6,29	9,1-9,9	

M e g n e v e z é s (Tartalmi egység száma)	MÁTÉ (13)	MÁRK (8)	LUKÁCS (11)	JÁNOS (6)
<u>+31 a 4. Páska, Jn 6,4</u>				
	14,13-14,21	6,30-6,44	9,10-9,17	6,1-6,15
	14,22-15,20	6,45-7,23		6,1-6,59
	15,21-16,12	<u>7,24-8,26</u>		
A SZENVEDÉSEK ÚTJÁN	16,13-17,21	8,27-9,29	9,18-9,43a	6,60-6,71
	<u>17,22-17,27</u>	9,30-9,32	9,43b-9,45	
	<u>18,1-18,35</u>	9,33-9,50	<u>9,46-9,50</u>	
ÚTON JERUZSÁLEMBE			<u>9,51-13,21</u>	
			13,22-17,10	
			17,11-18,14	
JÉZUS A LOMBSÁTOR ÜNNEPEN JERUZSÁLEMBEN				7,1-10,21
JÉZUS MŰKÖDÉSE JÚDEÁBAN	19,1-20,16	10,1-10,31	18,15-18,30	
				10,22-11,54
				<u>11,55-11,57</u>
	20,17-20,28	10,32-10,45	18,31-18,34	
	<u>20,29-20,34</u>	<u>10,46-10,52</u>	18,35-18,43	
			<u>19,1-19,27</u>	
				12,1-12,11
JÉZUS UTOLSÓ ÚTJA JERUZSÁLEMBE	<u>21,1-23,39</u>	<u>11,1-12,44</u>	<u>19,28-21,4</u>	12,12-12,19
A SZINOPTIKUS APOKALIPSZIS	24,1-24,36	<u>13,1-13,37</u>	21,5-21,36	
A PASSIÓ ELŐTTI IDŐ BEMUTATÁ-	<u>24,37-25,46</u>			
SÁNAK BEFEJEZÉSE			<u>21,37-21,38</u>	
				12,20-12,50
<u>+32 az 5. (halálos) Páska, Jn 13,1 (Jn 11,55 és Jn 12,1 után)</u>				
<u>A SZENVEDÉSTÖRTÉNET:</u>				
A GECSEMÁNÉ KERTBE VEZETŐ ÚTON	26,1-26,35	14,1-14,31	22,1-22,38	13,1-13,38
JÉZUS BÚCSÚBESZÉDEI				14,1-17,26
JÉZUS ELFOGATÁSA, MEGFESZÍTÉSE	26,36-27,66	14,32-15,47	22,39-23,56	18,1-19,42
ÉS ELTEMETÉSE				
A FELTÁMADOTT JÉZUS	28,1-28,15	16,1-16,8	24,1-24,43	20,1-20,29
AZ EVANGÉLIUMOK BEFEJEZÉSEI	<u>28,16-28,20</u>	<u>16,9-16,20</u>	<u>24,44-24,53</u>	20,30-20,31
				<u>21,1-21,25</u>

concl. brev.

Azaz Márk ún. rövid zárszava: (a Biblia szövegében nem található, és így szól:)

/Mindezeket a megparancsolt dolgokat kihirdették (ti. az asszonyok) röviden azoknak, akik Péter körül voltak.

Ezek után maga Jézus napkeletől napnyugatig hirdette általuk az örökkévaló üdvösségnek szent és romolhatatlan üzenetét. Ámen. Összeállította: **Garai András** ev. presbiter * **A PRESBITERKÉPZÉS HÁZI DOLGOZAT**

elérhető innen is: <http://www.garainyh.hu/wordtar2/wordtar2.php?d=Lelekepito+irasok%2FGarai+Andras+irasai>